

יום ב', ה' בחשוון תשס"ו (07 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.

אבא קובנר, 1978

הרהורים על פרשת נח...מים: [השלמה מאתמול...]

... כשהשם יתברך ברא את העולם, הוא כיסה אותו במים, ככתוב: "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים". [בראשית א' 2] ובתהלים, כתוב: "נשאו נהרות קולם..." [צ"ג 3] חז"ל מלמדינו ש"נשיאת קול" זו, היא קול השבח לה'. כאשר ה' ראה שהמים משבחים אותו, אמר "אם המים – שאינם יכולים לראות ואינם יכולים להעריך כמה טוב יש בעולם הזה – שרים אלי, על אחת כמה וכמה גודל התשבחות מאלה שיכולים לראות ויכולים להעריך את יופיו של העולם!" לכן, ה' הסיר את המים שכיסו את העולם, לפנות מקום לבריה חדשה – האדם.

אך ... ככל שבני אדם ראו מה שיש לעולם להציע להם, הם נהיו לפחות ופחות מרוצים. קצר היה המרחק מכאן ועד לשפיכות דמים, ניאוף, עבודה זרה וגזל, כי כל אחד האמין שלזולת החיים קלים יותר וטובים יותר.

כאשר ראה הקב"ה כיצד התייחסה האנושות לכל המתנות הנפלאות שנתן להם, עלתה בלבו המחשבה לחסל אותם ולהחזיר את אלה (המים) שידעו לשבחו. לכן, השמיד הקב"ה את כל בני האדם באמצעות מים, שהחליפו את האנושות כמקור השבח לה'.

מים נחשבים כהמקור להכל! הם היו קיימים לפני כל דבר אחר בבריאת העולם. הם גם לעזר בבריאת בריות חדשות - כדוגמת העובר, שנמצא בתוך 'שק' עם מים ברחמה של האם. רעיון זה, שמים הם המקור להכל, הוא גם מה שמאחורי מנהג יהודי-ספרדי עתיק ידוע: **כאשר יוצא אדם ממקום שאליו הוא חפץ לחזור לשלום, מעמידים אותו בפתח הדלת ונותנים לו מים לשתות.** [גירסה אחרת: זורקים עליו מים!] **הרעיון הוא שכשם שמים תמיד שואפים לחזור למקור שממנו באו, המים שנמצאים עכשיו בתוך [או על] האיש ששתה אותם יביאו אותו חזרה לשלום למקום שבו הוא עומד כרגע.** [אומר לכם שלא הכרתי בכלל את המנהג הזה עד שלא קראתי מאמר זה. חברים לעבודה אישרו לי שהמנהג הוא נפוץ ביותר, אך כששאלתי האם יודעים מה מאחורי מעשה זה, לא ידעו להשיב... מג]

יש עוד דבר שביהדות נחשב כהמקור להכל – והיא **התורה!** הגמרא, במסכת **נידה**, מלמדת כי כאשר העובר נמצא ברחמה של האם, יש מלאך איתו ש =...מלמד[ין] אותו כל התורה כולה, שנאמר: "ויורני ויאמר לי יתמך דברי לבך שמור מצוותי וחייה" [משלי י"ד] ואומר "בסוד אלוה-עלי אהלי" [איוב כ"ט 4] ... כיון שבא לאויר העולם בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה, שנאמר: "לפתח חטאת רובץ" [בראשית ד' 7]

לימוד זה הוא ה"אסמכתה" לעובדה כי אנחנו נכנסים לאוויר העולם כבר אחרי שלמדנו תורה פעם אחת. ואז, כאשר עמלים בעולם הזה ללמוד אותה, צריכים לפעול מתוך אמונה כי "חומר זה מוכר". ועוד, מלמדינו חז"ל כי התורה היא "תכנית-האב" שלפיה ה' ברא את העולם, וכי המטרה היחידה שעבורה העולם קיים הוא לקיים את התורה ולשמור את מצוותיה. מכאן, ניתן לומר שאם **מים** הם המקור ה**גשמי** [תרת-משמע] להכל, אזי **התורה** היא המקור ה**רוחני** להכל. ואולי מזה נוכל להבין כי השם "נח" הוא באמת מתאים לפרשה. לא רק, אלא נוכל גם להבין למה נח ניצול משואת המבול: ניתן ללמוד מכך, כי כאשר אנחנו עוסקים בתורה (בגוונים הרבים והשונים שלה) כמו שעשה נח, גם אנחנו יכולים להפוך מים של חורבן למים של חיים. [מבוסס על דרשה של ש. הרשקוביץ: "זהרי חמה"]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל